

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä tammikuuta 2016*

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 2009/147/EY —
Luonnonvaraisten lintujen suojelu — Kaliakran ja Belite skalin erityiset suojelualueet — Direktiivi
92/43/ETY — Luontotyyppien ja luonnonvaraisten lajien suojelu — Kompleks Kaliakran yhteisön
tärkeänä pitämä alue — Direktiivi 2011/92/EU — Tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutusten
arviointi — Suojelujärjestelmän ajallinen soveltaminen — Luontotyyppien heikentyminen ja lajeihin
kohdistuvat häiriöt — Tuulienergia — Matkailu

Asiassa C-141/14,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä
koskevasta kanteesta, joka on nostettu 24.3.2014,

Euroopan komissio, asiamiehinään E. White, C. Hermes ja P. Mihaylova, prosessiosoite
Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Bulgarian tasavalta, asiamiehinään E. Petranova ja D. Drambozova,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: toisen jaoston puheenjohtaja M. Ilešič, joka hoitaa kolmannen jaoston
puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. Toader (esittelevä tuomari) ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.5.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.9.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaris.

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta toteamaan seuraavaa:
 - Koska Bulgarian tasavalta ei ole sisällyttänyt kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden (jäljempänä IBA-alueet) alueita kokonaisuudessaan Kaliakran alueen kattavaan erityiseen suojelualueeseen (jäljempänä Kaliakran erityinen suojelualue), se ei ole osoittanut erityisesti suojelualueiksi luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30.11.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY (EUVL 2010, L 20, s. 7; jäljempänä lintudirektiivi) liitteessä I tarkoitettujen lajien ja sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei luetella kyseisessä liitteessä, suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon kyseistä direktiiviä sovelletaan, joten Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan.
 - Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan, kun se on hyväksynyt hankkeet AES Geo Energy, Windtech, Brestiom, Disib, Eco Energy ja Longman Investment Kaliakran alueen kattavan IBA-alueen (jäljempänä Kaliakran IBA-alue) osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella.
 - Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) 6 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt hankkeiden Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna, TSID – Atlas, Vertikal – Petkov & Cie sekä Thracian Cliffs Golf and Spa Resort toteuttamisen Kaliakran erityisellä suojelualueella, Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämällä alueella ja Belite skaln erityisellä suojelualueella.
 - Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU (EUVL 2012, L 26, s. 1) 2 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä 4 artiklan 2 ja 3 kohdan kanssa, sekä sen liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska Bulgarian tasavallan Kaliakran IBA-alueen niillä alueilla, joita ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka ne olisi pitänyt tällaiseksi luokitella, toteutettavaksi hyväksymien hankkeiden AES Geo Energy, Windtech, Brestiom, Disib, Eco Energy ja Longman Investment yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu asianmukaisesti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Lintudirektiivi

- 2 Lintudirektiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan tämä direktiivi koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintulajien suojelua jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan. Sen tavoitteena on näiden lajien suojelu, hoitaminen ja sääntely, ja se antaa säännökset niiden hyödyntämisestä.
- 3 Direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin liitteessä I mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella.

Tässä yhteydessä kiinnitetään huomiota:

- a) lajeihin, jotka ovat vaarassa kuolla sukupuuttoon;
- b) lajeihin, jotka ovat herkkiä tietyille muutoksille niiden elinympäristössä;
- c) lajeihin, joita pidetään harvinaisina niiden pienen kannan tai alueellisesti suppean levinneisyyden takia;
- d) muihin lajeihin, jotka vaativat erityistä huomiota niiden erityislaatuisen elinympäristön vuoksi.

Arvioissa otetaan huomioon lintukantojen kehityssuunnat ja muutokset.

Jäsenvaltioiden on osoitettava erityisesti suojelualueiksi näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava vastaavat toimenpiteet sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien osalta, joita ei luetella liitteessä I, ottaen huomioon niiden suojelun tarve sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan, kun kyseessä ovat niiden muuttoreittien varrella sijaitsevat pesimä-, sulkasato- ja talvehtimisalueet ja levähdyspaikat. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota kosteikkojen ja erityisesti kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen suojeluun.

--

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla suojelualueilla elinympäristöjen pilaantumisen tai huonontumisen sekä lintuihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttaisivat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin. Jäsenvaltioiden on myös näiden suojelualueiden ulkopuolella pyrittävä estämään elinympäristöjen pilaantuminen ja huonontuminen.”

Luontodirektiivi

- 4 Luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3. Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4. Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on

toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeään yleisen edun kannalta pakottaviin syihin.”

Direktiivi 2011/92

- 5 Direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan. Nämä hankkeet määritellään 4 artiklassa.”

- 6 Direktiivin 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jollei 2 artiklan 4 kohdassa säädetyistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on määritettävä liitteessä II lueteltujen hankkeiden osalta, arvioidaanko tämä hanke 5–10 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on määritettävä tämä:

a) tapauskohtaisesti selvittämällä

tai

b) jäsenvaltioiden asettamien raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla.

Jäsenvaltiot voivat päättää molempien a ja b alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta.

3. Tutkittaessa hankkeita tapauskohtaisesti tai vahvistettaessa raja-arvoja tai valintaperusteita 2 kohdan soveltamiseksi liitteessä III vahvistetut asiaa koskevat olennaiset arviointiperusteet on otettava huomioon.”

- 7 Direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että hankkeiden ominaisuuksia on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa.

Bulgarian tasavallan Euroopan unioniin liittymistä koskeva asiakirja

- 8 Asiakirja Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EUVL 2005, L 157, s. 203), tuli voimaan 1.1.2007.

Asian tausta ja oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

- 9 Bulgarian Mustanmeren rannikolla sijaitseva Kaliakran alue on useiden lintulajien ja niiden elinympäristöjen tärkeä suojelualue, minkä vuoksi kansalaisjärjestö BirdLife International on nimennyt sen IBA-alueeksi.

- 10 Bulgarian tasavalta muodosti 18.12.2007 lintudirektiivin mukaisesti Kaliakran erityisen suojelualueen. Suojelualue käsittää kuitenkin ainoastaan noin 2/3 Kaliakran IBA-alueesta. Bulgarian tasavalta perusti myös Kaliakran erityisen suojelualueen länsipuolella ja IBA-alueen ulkopuolella sijaitsevan alueen Belite skalin erityiseksi suojelualueeksi. Kyseinen jäsenvaltio ehdotti komissiolle lisäksi, että tämä osoittaisi lähes koko Kaliakran ja Belite skalin erityisten suojelualueiden kattaman alan Kompleks Kaliakra -nimiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi.
- 11 Kun Bulgarian lintujensuojelujärjestö (Bulgarsko druzhestvo za zashtita na ptitsite) oli tehnyt kanteluita Kaliakran erityisen suojelualueen maantieteellisen ulottuvuuden riittämättömyydestä ja useiden taloudelliseen toimintaan liittyvien hankkeiden kielteisistä vaikutuksista luontotyyppeihin ja lintulajien elinympäristöihin, komissio osoitti 6.6.2008 Bulgarian tasavallalle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota korjaamaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten velvoitteidensa todetut laiminlyönnit kuuden erityisen suojelualueen osalta, mukaan lukien Kaliakran erityinen suojelualue. Koska Bulgarian tasavallan antamat vastaukset eivät tyydyttäneet komissiota, se lähetti 1.12.2008 toisen virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä korjaamaan lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä liitteen III mukaisten velvoitteidensa laiminlyönnit siltä osin kuin kyseinen jäsenvaltio oli hyväksynyt useiden tuulivoimaloiden rakentamisen Kaliakran IBA-alueelle. Bulgarian tasavalta vastasi näihin virallisiin huomautuksiin 30.1.2009 ja lähetti myöhemmin useaan otteeseen täydentäviä tietoja.
- 12 Komissio lähetti 30.9.2011 Bulgarian tasavallalle täydentävän kolmannen virallisen huomautuksen, jolla yhtäältä tuettiin kahta aiempaa virallista huomautusta ja joka toisaalta sisälsi Kaliakran IBA-aluetta, Belite skalin erityistä suojelualuetta ja Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämää aluetta koskevia uusia vaatimuksia. Kirjeessä esitettiin kaksi ongelmaryhmää: Kaliakran erityisen suojelualueen alueellisen ulottuvuuden riittämättömyys ja useiden hankkeiden vaikutukset Kaliakran erityiseen suojelualueeseen, Belite skalin erityiseen suojelualueeseen, Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämään alueeseen ja alueeseen, joka olisi IBA-alueiden inventaarioiden mukaan pitänyt luokitella erityiseksi suojelualueeksi, mutta näin ei ollut tehty.
- 13 Bulgarian tasavalta ilmoitti 30.1.2012 komissiolle, että tämän luettelemat hankkeet oli suurimmalta osin hyväksytty ennen Bulgarian liittymistä unioniin tai ennen asianomaisten alueiden sisällyttämistä Natura 2000 -verkostoon, joten unionin oikeutta ei ole sovellettava näihin alueisiin.
- 14 Komissio lähetti 22.6.2012 päivätyssä kirjeessä perustellun lausunnon, jossa se arvosteli Bulgarian tasavaltaa siitä, että tämä oli jättänyt noudattamatta lintudirektiivin 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan, luontodirektiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä liitteen III mukaisia velvoitteitaan.
- 15 Bulgarian tasavalta vastasi tähän perusteltuun lausuntoon ja ilmoitti täydentävien tietojen perusteella komissiolle, että se oli toteuttanut joukon toimenpiteitä todettujen puutteiden korjaamiseksi.
- 16 Komission mielestä tilanne ei edelleenkään ollut tyydyttävä, joten se nosti 24.3.2014 nyt käsiteltävän kanteen.

Kanne

Ensimmäinen väite, jonka mukaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa on rikottu

Asianosaisten lausumat

- 17 Komissio toteaa ensimmäisessä väitteessään, että koska Bulgarian tasavalta ei ole sisällyttänyt Kaliakran erityiseen suojelualueeseen kaikkia alueita Kaliakran IBA-alueesta, jota on tärkeä suojella lintujen suojelemiseksi, se ei ole osoittanut erityisiksi suojelualueiksi lintudirektiivin liitteessä I tarkoitettujen lajien ja sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei luetella kyseisessä liitteessä, suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon kyseistä direktiiviä sovelletaan, joten Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan.
- 18 Komissio katsoo, että Bulgarian tasavalta on eri täydentävissä kirjelmässään myöntänyt jättäneensä noudattamatta velvoitetta luokitella Kaliakran IBA-alueen kokonaisuudessaan erityiseksi suojelualueeksi. Sen mukaan on toteutettu useita toimenpiteitä todettujen velvoitteiden noudattamatta jättämisten korjaamiseksi eli Kaliakran erityisen suojelualueen ulottamiseksi Kaliakran IBA-alueen rajoihin. Lisäksi 6.2.2014 annetulla säädöksellä, joka julkaistiin Darzhaven vestinkin nro:ssa 15 21.2.2014, säädettiin virallisesti suojelualueen laajentamisesta. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan vaikuttaneet virallisesti jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen, koska ne annettiin sen jälkeen, kun kyseisen toimielimen perustellussa lausunnossaan asettama määräaika oli päättynyt, eli 22.8.2012 jälkeen.
- 19 Komissio esittää tämän väitteensä tueksi kolme väitettä ja nojautuu useisiin tieteellisiin seikkoihin.
- 20 Komissio väittää ensiksi, että Kaliakran IBA-alueen ne alueet, joita ei ole luokiteltu erityisiksi suojelualueiksi, ovat lintutieteelliseltä kannalta erittäin tärkeitä useille lajeille ja muodostavat tyypillisen ”pullonkaula-alueen”, joka sijaitsee via Ponticalla, joka on toiseksi suurin muuttoreitti Euroopassa.
- 21 Komissio väittää tässä yhteydessä, että kaikkia Kaliakran IBA-alueen kattamia alueita on pidettävä muuttolintujen kannalta yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena eli omana alueenaan, jota ei pidä jakaa. Se lisää, että viljelysmaiden poissulkeminen Kaliakran erityisestä suojelualueesta jättää vaille suojelua useita muuttoreittejä ja levähdyspaikkoja, joita meren rannikolla käyttää merkittävä osa muuttolintukannoista, kuten valkohaikara, sirovarpushaukka, kääpiökotka, niittysuohaukka, arosuohaukka, punajalkahaukka ja muut lajit.
- 22 Komission mukaan Kaliakran IBA-alueen osa, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, tarjoaa pesimiselin ympäristön eräille lintukannoille eli arokiurulle (*Melanocorypha calandra*), lyhytvarvaskiurulle (*Calandrella brachydactyla*), paksujalalle (*Burhinus oedicnemus*) ja nummikirviselle (*Anthus campestris*). Tämä luokittelematon alue on lisäksi useiden sellaisten lintulajien tärkeä metsästysalue, jotka mainitaan pesivinä lintuina vakiotietolomakkeessa ja nimenomaisesti erityisen suojelualueen arvioinnissa. Näihin lintulajeihin kuuluvat erityisesti sirovarpushaukan (*Accipiter brevipes*), arohiirihaukan (*Buteo rufinus*) ja huuhkajan (*Bubo bubo*) kaltaiset petolinnut.
- 23 Komissio toteaa lopuksi, että maailmanlaajuisesti uhanalaisen punakaulahanhen (*Branta ruficollis*) koko maailman populaatio talvehtii kyseisellä alueella, kun taas yli 80 prosenttia elinympäristöistä, joilla hanhet voivat hankkia ravintoa, sijaitsee Kaliakran IBA-alueen suojelemattomassa osassa.
- 24 Bulgarian tasavalta kiistää väitetyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen. Se toteaa, että kun Kaliakran erityinen suojelualue luotiin vuonna 2007, lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet asianomaisten lajien suojelemiseksi luokiteltiin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan säännösten

mukaisesti. Komission kanssa käyty kirjeenvaihto ja tämän jäsenvaltion toteuttamat toimenpiteet ovat ainoastaan ilmaus sen tahdosta käydä keskustelua tämän toimielimen kanssa yhteistyövelvollisuuden mukaisesti.

- 25 Vastauksena komission esittämiin tutkimuksiin Bulgarian tasavalta esittää tieteellisiä tutkimuksia, joista sen mukaan ilmenee, että Kaliakran alue ei ole linnuille ”pullonkaula-alue”. Kyseinen jäsenvaltio väittää lisäksi, että vaikka Kaliakran erityinen suojelualue oli viime kädessä päätetty ulottaa samannimisen IBA-alueen rajoihin, mikään lintutieteellinen seikka ei ole perusteena sille, että erityisen suojelun alueeseen sisällytettäisiin Kaliakran IBA-alueella sijaitsevia maatalousmaita, koska nämä maat eivät välttämättä muodosta luonnollista yksikköä rannikkoa lähellä sijaitsevien maiden kanssa, jotka on jo suojeltu erityisenä suojelualueena. Viimeksi mainitulla suojelualueella sijaitseville elinympäristöille tyyppilliset pesivät linnut pesivät näet huomattavasti vähemmän läheisillä maatalousmailla.
- 26 Kyseinen jäsenvaltio kiistää myös sen, että Kaliakran alue olisi levähdyspaikka suurelle osalle muuttolintukannoista. Eri asiantuntijalausunnoista käy ilmi, että nämä paikat vaihtelevat lintujen käyttämän tosiasiallisen reitin ja sääolosuhteiden mukaan. Maailmanlaajuisesti uhanalaisen punakaulahanhen osalta Bulgarian tasavalta vetoaa eri selontekoihin, joiden mukaan niiden ravinnonhankinnan kannalta tärkeimmät alueet sijaitsevat Kaliakran IBA-alueen ulkopuolella Shabla- ja Durankulak-järvien läheisyydessä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 27 Aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa jäsenvaltiot veloitetaan osoittamaan erityisiksi suojelualueiksi alueet, jotka ovat näissä säännöksissä määritettyjen lintutieteellisten arviointiperusteiden mukaisia (tuomio komissio v. Irlanti, C-418/04, EU:C:2007:780, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Toiseksi jäsenvaltioiden on osoitettava erityisiksi suojelualueiksi kaikki ne alueet, jotka lintutieteellisiä arviointiperusteita soveltaen vaikuttavat sopivimmilta kyseisten lajien suojeluun (tuomio komissio v. Irlanti, C-418/04, EU:C:2007:780, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Unionin tuomioistuin on kolmanneksi katsonut, että jäsenvaltioiden harkintavalta erityisiksi suojelualueiksi sopivimpien kohteiden valinnassa ei ulotu siitä päättämiseen, osoitetaanko lintutieteellisten arviointiperusteiden mukaan erityisiksi suojelualueiksi sopivimmilta vaikuttavat alueet erityisiksi suojelualueiksi, vaan sitä on mahdollista käyttää ainoastaan sovellettaessa näitä arviointiperusteita lintudirektiivin liitteessä I lueteltujen lajien suojelemiseen sopivimpien alueiden yksilöimiseksi (ks. tuomio komissio v. Itävalta, C-209/04, EU:C:2006:195, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Neljänneksi eräiden alueiden osittaisesta luokittelusta unionin tuomioistuin on jo todennut yhtäältä, että alueiden luokittelu erityisiksi suojelualueiksi ei voi olla seurausta kunkin alueen lintutieteellisen arvon yksittäisestä arvioinnista vaan se on tehtävä ottaen huomioon asianomaisen ekosysteemin luonnolliset rajat ja että toisaalta lintutieteelliset arviointiperusteet, joihin luokittelun on yksinomaan perustuttava, on oltava tieteellisesti perusteltuja (tuomio komissio v. Irlanti, C-418/04, EU:C:2007:780, 142 kohta).
- 31 Käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että Kaliakran IBA-alue on olennaisen tärkeä useille lintulajeille ja niiden elinympäristölle. Bulgarian tasavallan komissiolle toimittamien tietojen mukaan Kaliakran alueella on kaikkiaan 310 lintulajia, joista noin sata on sellaisia, joihin on kohdistettava erityisiä suojelutoimenpiteitä niiden elinympäristön osalta ja joista 95 on mainittu lintudirektiivin liitteessä I, ja suuri joukko on muuttolintulajeja. Näiden 310:n alueella esiintyvän lintulajin joukosta 106 lajin suojelu on Euroopan kannalta merkittävää, 17 on maailmanlaajuisesti uhanalaisia, 21 on luokiteltu luokkaan SPEC 2 ja 68 luokkaan SPEC 3 Euroopan laajuisesti silmälläpidettävänä lajeina.

- 32 Ensiksi siltä osin kuin kyse on pesivien lintujen esiintymisestä Kaliakran IBA-alueen osassa, jota alun perin ei ole luokiteltu, on todettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 41–43 kohdassa, että Bulgarian tasavalta on esittänyt uskottavasti ja komission tätä kiistämättä, että pesivät linnut, jotka suosivat alun perin suojeltuja rannikon lähellä esiintyviä elinympäristöjä, pesivät huomattavasti vähemmän maatalousmaista koostuvilla alueilla. Lisäksi sirovarpushaukan (*Accipiter brevipes*), arohiirihaukan (*Buteo rufinus*) ja huuhkajan (*Bubo bubo*) hyvin vähäinen esiintyvyys – siten, että kansalaisjärjestö Birdlife ei mainitse niitä perusteena Kaliakran osoittamiselle IBA-alueeksi – ei ole riittävää, jotta näiden maatalousmaiden voitaisiin katsoa olevan asianmukaisimpia kyseessä olevien lajien suojelemiseksi.
- 33 Kun sitten tarkastellaan muuttolintuja, komissio katsoo johdonmukaisesti tämän alueen IBA-alueeksi arvioinnin kanssa ja nojautuen tutkimukseen, joka tehtiin vuonna 2005 nimenomaisesti ”pullonkaula-alueiden” tunnistamiseksi Bulgariassa, että Kaliakran IBA-alue on tällainen pullonkaula. Tämän tutkimuksen mukaan kyseisenä vuonna havaittiin yli 30 000 lentämisessä ilmavirtauksia hyödyntävää lintua. Tätä toteamusta ei kumoa Bulgarian tasavallan väite siitä, että kyseisellä alueella havaitaan ainoastaan satunnaisesti suuria muuttolintujen ryhmiä, koska tuuliolosuhteet vaikuttavat lintujen muuttoreitteihin.
- 34 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, nimenomaan kyseisen jäsenvaltion esittämistä seikoista seuraa, etteivät keskittymät ole luonteeltaan puhtaasti sattumanvaraisia tai äärimmäisiä poikkeuksia ja että päinvastoin niitä esiintyy säännöllisesti, kun vastaavat tuuliolosuhteet vallitsevat. Kun keskittymiä esiintyy, Kaliakran IBA-alueen maatalousalueet, joita ei alun perin ole luokiteltu, ovat nimenomaan ne elinympäristöt, joita muuttolinnut tarvitsevat levähtämiseen ja ravinnonhakuun.
- 35 Tästä seuraa, että Kaliakran IBA-alue kuuluu muuton aikaiseen lintujen suojeluun sopivimpiin alueisiin.
- 36 On myös hylättävä Bulgarian tasavallan väite, jonka mukaan Kaliakran IBA-alueen sillä osalla, joka myöhemmin luokiteltiin erityiseksi suojelualueeksi, ei kuitenkaan ole kovin suurta merkitystä maailmanlaajuisesti uhanalaisen punakaulahanhen, jonka lähes koko maailman populaatio talvehtii Mustanmeren länsirannikolla, suojelun kannalta. Kyseinen jäsenvaltio viittaa tutkimukseen, jonka mukaan kyseinen laji ei käytä Kaliakran erityisen suojelualueen laajennusalueita joka vuosi ravinnonhaku ympäristönä. Kuten komissio korostaa, samasta tutkimuksesta käy kuitenkin ilmi, että useat tuhannet punakaulahanhet etsivät ravintoa ainakin kahtena vuotena viiden vuoden havainnointiajanjaksolla 1995–2000 tältä Kaliakran IBA-alueen osalta, joka myöhemmin luokiteltiin erityiseksi suojelualueeksi.
- 37 Kuten lisäksi julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 60–63 kohdassa, se, että uudempien havaintojen mukaan punakaulahanhet käyttävät kyseisiä alueita, joita ei alun perin ole luokiteltu erityisiksi suojelualueiksi, aiempaa harvemmin, ei sulje pois sitä, että viimeksi mainitut ovat olennaisen tärkeä alue kyseisen lintulajin ravinnonhankinnan kannalta, koska nämä havainnot tehtiin vasta sen jälkeen, kun alueelle oli rakennettu lukuisia tuulivoimaloita.
- 38 Näin ollen on todettava, että komission ensimmäinen väite on perusteltu.

Kolmas väite, jonka mukaan luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan säännöksiä ei ole noudatettu siltä osin kuin kyse on hankkeiden hyväksymisestä Kaliakran ja Belite skalin erityisillä suojelualueilla sekä Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämällä alueella

Asianosaisten lausumat

- 39 Komissio vaatii kolmannessa väitteessään, jota on syytä tarkastella toiseksi, sen toteamista, että Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut sitä tuomiossa Dragaggi ym. (C-117/03, EU:C:2005:16) ja tuomiossa Bund Naturschutz in Bayern ym. (C-244/05, EU:C:2006:579), mukaisia velvoitteitaan, kun se on hyväksynyt Kaliakran ja Belite skalin erityisillä suojelualueilla sekä Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämällä alueella hankkeet, jotka koskevat tuulivoimaloita Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna, TSID – Atlas ja Vertikal – Petkov & Cie, sekä kiinteistöhanke Thracian Cliffs Golf & Spa Resort, koska kyseinen jäsenvaltio ei ole toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen ja niihin lajeihin kohdistuvien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu erityisiksi suojelualueiksi tai yhteisön tärkeänä pitämiksi alueiksi.
- 40 Komissio väittää, että ennen kuin ne luokiteltiin erityisiksi suojelualueiksi eli 1.1.2007–18.12.2007, Kaliakran ja Belite skalin alueiden vastaaviin osiin sovellettava oikeudellinen järjestelmä vahvistettiin lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdassa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi sitä tuomioissa komissio v. Ranska (C-96/98, EU:C:1999:580) ja komissio v. Ranska (C-374/98, EU:C:2000:670). Sen jälkeen kun alue oli luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi eli 18.12.2007 lukien, näihin kahteen erityiseen suojelualueeseen sovellettava oikeudellinen järjestelmä vahvistettiin luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa.
- 41 Siltä osin kuin kyse on Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämästä alueesta, komissio väittää, että ennen kuin tämä alue sisällytettiin yhteisön tärkeänä pitämien alueiden eurooppalaiseen luetteloon mutta sen jälkeen, kun se oli luokiteltu kansalliseen luetteloon ehdotuksena yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi, niihin sovellettiin yhteisöjen tuomioistuimen tuomioissaan Dragaggi ym. (C-117/03, EU:C:2005:16) ja Bund Naturschutz in Bayern ym. (C-244/05, EU:C:2006:579) täsmentämää seuraavanlaista oikeudellista järjestelmää:
- Kun on kyse komissiolle toimitettavissa kansallisissa luetteloissa mainituista alueista, jotka voidaan yksilöidä yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi, ja erityisesti alueista, joilla on ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppisiä tai lajeja, jäsenvaltioiden on luontodirektiivin perusteella toteutettava suojelutoimenpiteitä, joilla voidaan direktiivin suojelutavoite huomioon ottaen turvata näiden alueiden ekologinen merkitys kansallisella tasolla.
 - Luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla komissiolle toimitettuun kansalliseen luetteloon sisältyviin alueisiin sovellettava asianmukainen suojelujärjestelmä edellyttää, että jäsenvaltiot eivät salli puuttumisia, jotka voivat vaarantaa vakavasti näiden alueiden ekologiset ominaisuudet.
- 42 Siltä osin kuin ensiksi on kyse Kaliakran ja Belite skalin erityisistä suojelualueista, komissio väittää tieteellisten selontekojen perusteella, että edellä 39 kohdassa tarkoitetuilla Bulgarian tasavallan hyväksymillä eri hankkeilla (tuulivoiman tuotantoon liittyvä infrastruktuuri, golfkenttä, hotellit, asunnot jne.) on merkittäviä haitallisia vaikutuksia lintuihin, elinympäristöihin ja ensisijaisesti suojeltaviin lajeihin. Kaliakran erityisellä suojelualueella lintudirektiivin liitteessä I mainittujen lintulajien elinympäristöjen välittömän tuhoutumisen on arvioitu olevan vähintään 15,8 prosenttia tämän alueen kokonaispinta-alasta. Belite skalin erityisellä suojelualueella 456,23 hehtaaria maata, joka muodostaa 10,9 prosenttia tämän alueen pinta-alasta ja jolla on ensisijaisia aroista muodostuvia elinympäristöjä, jotka ovat pääasiallisesti lintudirektiivin liitteessä I mainittujen lintulajien pesimisympäristöjä, on myös peruuttamattomasti tuhattu.

- 43 Näiden Bulgarian tasavallan sallimien eri hankkeiden toteuttaminen on merkinnyt siis sellaisten elinympäristöjen tuhoutumista, joilla on muun muassa seuraavia lintudirektiivin liitteessä I lueteltuja lajeja, jotka mainitaan myös molempia erityisiä suojelualueita koskevissa vakiotietolomakkeissa: nunnatasku (*Oenanthe pleschanka*), arokiuru (*Melanocorypha calandra*), lyhytvarvaskiuru (*Calandrella brachydactyla*), paksujalka (*Burhinus oediconemus*), arohiirihaukka (*Buteo rufinus*), sirovarpushaukka (*Accipiter brevipes*) ja sininärhi (*Coracias garrulus*).
- 44 Siltä osin kuin toiseksi on kyse Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämästä alueesta, komissio väittää, että Bulgarian tasavalta ei ole riittävästi suojellut sitä tuulienergian tuottamiseen liittyvien hankkeiden eli hankkeiden Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna ja Vertikal – Petkov & Cie sekä matkailuinfrastruktuuriin liittyvän hankkeen Thracian Cliffs Golf & Spa Resort toteuttamisen aiheuttamilta vahingoilta. Komissio arvioi tältä osin, että nämä hankkeet ovat tällä yhteisön tärkeänä pitämällä alueella peruuttamattomasti tuhonneet 587,51 hehtaaria maata, jolla on luontodirektiivin liitteessä I koodilla 62C0* mainittu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi Ponto-Sarmatian aro, eli 24,5 prosenttia tästä luontotyypistä.
- 45 Bulgarian tasavalta vastaa näihin väitteisiin, että luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa ei voida soveltaa hankkeisiin, jotka on hyväksytty ennen sen unioniin liittymistä, eikä siis myöskään niiden toteuttamiseen. Kyseessä olevat kolme tuulienergian tuotantohanketta ja hotellikompleksihanke hyväksyttiin vuonna 2005 ja niiden vaikutusta luontotyyppien suojeluun ei näin ollen voida tarkastella tämän direktiivin valossa.
- 46 Komissio ei myöskään täsmennä, millä tavoin edellä 42–45 kohdassa mainitut luvut ja tiedot on saatu.
- 47 Kun tarkastellaan Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämään alueeseen kohdistuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia, Bulgarian väittää, että se oli hyväksynyt komission kanteessaan mainitsevat neljä hanketta vuonna 2005, ja katsoo tämän vuoksi, että sitä ei voida arvostella siitä, että se olisi mahdollisesti jättänyt noudattamatta sellaisen direktiivin mukaisia velvoitteitaan, johon sitä vastaan ei voitu vedota ennen sen liittymistä unioniin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 48 On ensiksi todettava, että kun otetaan huomioon Bulgarian tasavallan vastineessaan esittämät tiedot, joiden mukaan se ei ole hyväksynyt hankkeen TSID – Atlas toteuttamista, komissio on päättänyt jättää tämän hankkeen käsiteltävänä olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen ulkopuolelle.
- 49 Kuten lisäksi julkisasiamies on perustellusti todennut ratkaisuehdotuksensa 71–73 kohdassa, kolmas väite on ymmärrettävä siten, että komissio väittää Bulgarian tasavallan jättäneen noudattamatta yhtäältä luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa, koska se ei vastustanut hankkeiden täytäntöönpanoa Kaliakran ja Belite skalin erityisillä suojelualueilla, ja toisaalta tilapäisiä suojeluvelvoitteita, jotka johtuvat tuomiosta Dragaggi ym. (C-117/03, EU:C:2005:16) ja tuomiosta Bund Naturschutz in Bayern ym. (C-244/05, EU:C:2006:579), koska se ei vastustanut Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämäksi ehdotetun alueen alueella toteutettuja hankkeita. Komissio ei siis tässä väitteessä tarkoita hankkeiden hyväksymistä koskevia päätöksiä, jotka Bulgarian tasavalta teki ennen unioniin liittymistään, vaan hankkeiden toteuttamista unioniin liittymisen jälkeen ja siitä johtuvaa edellä mainittujen alueiden heikentymistä.
- 50 Näin ollen on ensiksi tutkittava, voidaanko luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa ajallisesti soveltaa kyseessä olevaan tilanteeseen sillä tavoin, että kyseisen säännöksen perusteella Bulgarian tasavallan oli vastustettava Kaliakran ja Belite skalin erityisillä suojelualueilla hankkeiden Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna, Vertikal – Petkov & Cie sekä Thracian Cliffs Golf & Spa Resort toteuttamista.

- 51 Oikeuskäytännöstä käy ilmi, että luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa sovelletaan myös laitoksiin, joita koskevat hankkeet toimivaltainen viranomaisen on hyväksynyt ennen kuin kyseisessä direktiivissä säädettyä suojelujärjestelmää alettiin soveltaa asianomaiseen suojelualueeseen (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, C-404/09, EU:C:2011:768, 124 kohta).
- 52 Oikeuskäytännössä on nimittäin jo katsottu, että vaikka tällaisia hankkeita eivät koske luontodirektiivissä vahvistetut säännöt menettelystä, joka koskee etukäteistä arviointia hankkeen vaikutuksista kyseiselle alueelle, niiden toteuttaminen kuuluu kuitenkin kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan (tuomio Stadt Papenbrug, C-226/08, EU:C:2010:10, 48 ja 49 kohta ja tuomio komissio v. Espanja, C-404/09, EU:C:2011:768 125 kohta).
- 53 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Kaliakra Wind Power -hanke 35 tuulivoimalan rakentamiseksi hyväksyttiin vuonna 2006, ja voimalat otettiin käyttöön 5.6.2008. EVN Enertrag Kavarna -hanke puolestaan koski 32 tuulivoimalan rakentamista ja se hyväksyttiin 26.7.2006. Hyväksyntä rajattiin jälkikäteen koskemaan 20:tä voimalaa, joista rakennettiin kahdeksan, jotka ovat olleet toiminnassa 8.6.2012 lähtien. Kolme muuta voimalaa hyväksyttiin osana Vertikal – Petkov & Cie -hanketta vuonna 2005. Näistä kolmesta hyväksynnästä nostettu kanne päättyi 26.7.2007 sovintoratkaisuun, jonka jälkeen kaksi voimalaa otettiin käyttöön 24.4.2008 ja 14.2.2011, kun taas kolmatta voimalaa ei ole rakennettu.
- 54 Toisaalta Belite skalin erityisellä suojelualueella toteutettava Thracian Cliffs Golf & Spa Resort -matkailuhanke käsittää golfkentän ja kylpyläkeskuksen rakentamisen, sille myönnettiin ensimmäinen rakennuslupa 22.12.2005, ja toimilupa annettiin 6.4.2010.
- 55 Edellä 51 ja 52 kohdassa esitetystä pohdinnasta käy ilmi, että tällaisten hankkeiden toteuttaminen ja sen tuloksena olevien laitosten aikaansaama toiminta kuuluvat viimeksi mainitun direktiivin 6 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, vaikka luvat on annettu ennen kuin Bulgarian tasavalta liittyi unioniin ja ennen kuin lintudirektiiviä ja luontodirektiiviä sovellettiin näihin lupiin.
- 56 Toiseksi väitteestä, jonka mukaan Bulgarian tasavalta ei ole toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä estääkseen sen, että eräät lajien elinympäristöt heikentyvät ja linnuille aiheutuu haittaa niiden laitosten toiminnasta, jotka ovat seurausta neljän kyseessä olevan hankkeen toteuttamisesta Kaliakran ja Belite skalin erityisillä suojelualueilla, on palautettava mieleen, että toiminta on luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaista ainoastaan, mikäli taataan se, että tällaisella toiminnalla ei aiheuteta minkäänlaista häiriötä, joka on omiaan vaikuttamaan merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin ja erityisesti sen suojelutavoitteisiin (tuomio komissio v. Espanja, C-404/09, EU:C:2011:768, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Tästä seuraa, että käsiteltävänä oleva väite on perusteltu ainoastaan, jos komissio osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla, ettei Bulgarian tasavalta ole toteuttanut asianmukaisia suojelutoimenpiteitä, joilla estetään se, että hankkeiden tuloksena olevien laitosten käyttämiseen liittyvä toiminta – siltä osin kuin se on tapahtunut sen jälkeen, kun Kaliakran ja Belite skalin alueet osoitettiin erityisiksi suojelualueiksi – heikentää tiettyjen lajien elinympäristöjä ja aiheuttaa niille sellaista häiriötä, joka on omiaan vaikuttamaan niihin merkittävästi, kun otetaan huomioon luontodirektiivin tavoite, joka on kyseisten lajien suojelun varmistaminen (ks. analogisesti tuomio komissio v. Espanja, C-404/09, EU:C:2011:768, 128 kohta).
- 58 Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan noudattamatta jättämisen osoittamiseksi komission ei kuitenkaan tarvitse osoittaa syy-seuraussuhdetta hankkeiden tuloksena olevien laitosten toiminnan ja kyseisille lajeille aiheutuneen merkittävän häiriön välillä. Riittää nimittäin, että kyseinen toimielin osoittaa, että on olemassa todennäköisyys tai vaara siitä, että toiminta aiheuttaa tällaisia häiriöitä (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, C-404/09, EU:C:2011:768, 142 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 59 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy tältä osin ilmi, että kun otetaan huomioon, että Kaliakran erityiselle suojelualueelle erityisesti Kaliakra Wind Power -hankkeen yhteydessä tuulivoimalat on sijoitettu hyvin lähelle toisiaan, niiden toiminta on omiaan aiheuttamaan merkittäviä häiriöitä ja elinympäristöjen heikentymistä suojeltujen lintulajien osalta. Tämä koskee myös Belite skalin erityisen suojelualueen sitä osaa, johon vaikuttaa Thracian Cliffs Golf & Spa, jonka toiminta muuttaa kyseessä olevien luontotyyppien ominaispiirteitä.
- 60 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että käsiteltävänä oleva komission väite on tältä osin perusteltu.
- 61 Kun kolmanneksi tarkastellaan ensisijaisesti suojeltavan luontotyyppin Ponto-Sarmatian aron olennaista tuhoutumista, josta on kyse edellä 44 kohdassa, Bulgarian tasavalta väittää – eikä sen väitettä ole kiistetty –, että maanrakennustyöt, jotka tuhosivat nämä Kompleks Kaliakran yhteisön tärkeänä pitämällä alueella sijaitsevat luontotypit, oli toteutettu ennen tämän jäsenvaltion liittymistä unioniin. Näin ollen näiden luontotyyppien tuhoaminen ei voi ajallisesti merkitä unionin oikeuden noudattamatta jättämistä.
- 62 On lisäksi todettava, kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 107 kohdassa, että jos luontotyyppi on jo tuhoutunut kyseisillä alueilla, myöskään hankkeiden toteuttamisesta seuranneiden laitosten myöhempi toiminta ei voi enää heikentää sitä. Komission kanne ei näin ollen ole tältä osin perusteltu.

Toinen väite, jonka mukaan lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohtaa on rikottu siltä osin kuin kyse on hankkeiden hyväksymisestä Kaliakran IBA-alueella

Asianosaisten lausumat

- 63 Komissio vaatii toisessa väitteessään sen toteamista, että Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut sitä tuomioissa komissio v. Ranska (C-96/98, EU:C:1999:580) ja komissio v. Ranska (C-374/98, EU:C:2000:670), mukaisia velvoitteitaan, kun se on hyväksynyt hankkeet AES Geo Energy, Windtech, Brestiom, Disib, Eco Energy ja Longman Investment Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella.
- 64 Komissio väittää, että Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä lintudirektiivin suojelutavoitteen toteuttamiseksi ja koska se on sallinut tai sietänyt puuttumisia, jotka ensiksi voivat vakavasti vaarantaa Kaliakran IBA-alueen sen osan, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, ekologiset ominaispiirteet, toiseksi pienentävät merkittävästi tämän alueen pinta-alaa, kolmanneksi johtavat alueella esiintyvien ensisijaisten lajien häviämiseen ja neljänneksi aiheuttavat jopa alueen tai sen ominaispiirteiden tuhoutumista. Komissio väittää tällä perusteella, että Kaliakran IBA-alueen tällä osalla 1450 hehtaaria maata, jolla esiintyy lintudirektiivin liitteessä I tarkoitettujen lintulajien elinympäristöjä ja ravinnonhaku- ja levähdysalueita, on peruuttamattomasti menetetty.
- 65 Bulgarian tasavalta puolestaan esittää tietoja eri sijoitushankkeiden tosiasiallisesta tilanteesta ja väittää muun muassa, että kansallisessa lainsäädännössä otettiin vuonna 2012 käyttöön viiden vuoden vanhenemisaika, joka siis rajoitti näiden hankkeiden toteuttamiselle annettujen lupien voimassaoloaikaa siten, että kaikki hankkeet, joiden täytäntöönpanoa ei ollut aloitettu asetetussa määräajassa, keskeytetään.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 66 Lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet erityisillä suojelualueilla elinympäristöjen pilaantumisen tai huonontumisen sekä lintuihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttaisivat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin.
- 67 On ensiksi muistettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden on noudatettava lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä asetettuja velvoitteita, vaikkei asianomaisia alueita olisikaan osoitettu erityisiksi suojelualueiksi, kun ilmenee, että ne olisi pitänyt tällaisiksi luokitella (ks. tuomio komissio v. Espanja, C-186/06 EU:C:2007:813, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 68 Kuten unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, kyseessä olevat hankkeet sijaitsevat alueilla, jotka – kuten edellä 38 kohdassa on todettu – Bulgarian tasavallan olisi pitänyt osoittaa erityisiksi suojelualueiksi, mutta osoittaminen tapahtui kuitenkin vasta sen jälkeen, kun perustellussa lausunnossa asetettu määräaika päättyi 22.8.2012.
- 69 Toiseksi lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädettyjen velvollisuuksien rikkomisen toteen näyttämiseksi on, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 115 kohdassa, viitattava soveltuvin osin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan noudattamatta jättämistä, koska kyseinen säännös vastaa pitkälti lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Irlanti, C-117/00, EU:C:2002:366, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 70 Tämän oikeuskäytännön mukaan – ja kuten edellä 58 kohdasta ilmenee – kyse on asianomaisen säännöksen rikkomisesta, jos komissio osoittaa, että on olemassa todennäköisyys tai vaara siitä, että hanke heikentää suojeltujen lintulajien elinympäristöjä tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä näille lajeille.
- 71 Näin ollen on tutkittava, onko komissio osoittanut, että on olemassa todennäköisyys tai vaara siitä, että kyseessä olevat hankkeet Kaliakran IBA-alueen sillä osalla, joka luokiteltiin myöhässä erityiseksi suojelualueeksi, aiheuttavat tämän tuomion edellisessä kohdassa tarkoitettuja heikentymistä ja häiriöitä.
- 72 Bulgarian tasavallan vastineesta, johon tältä osin sisältyviä seikkoja komissio ei ole kiistänyt, käy ilmi, että edellä 63 kohdassa mainitun kolmen hankkeen osalta, jotka olivat Windtech, Brestiom ja Eco Energy, oli päätetty ainoastaan, ettei ympäristövaikutusten arviointi ole tarpeen. Kyseinen jäsenvaltio ei ollut antanut muita lupia niiden osalta eikä voimaloita myöskään rakennettu. Tällä välin päätökset ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeettomuudesta ovat myös tulleet vaikutuksettomiksi.
- 73 Tästä seuraa, että komission toinen väite on perusteeton siltä osin kuin se koskee näitä kolmea hanketta.
- 74 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi edellä 63 kohdassa mainittujen kolmen muun hankkeen osalta, jotka olivat AES Geo Energy, Disib ja Longman Investment, että Bulgarian tasavalta oli myöntänyt uusia lupia ja että luvan saaneet tuulivoimalat oli rakennettu. Ensimmäinen näistä hankkeista sai vuonna 2008 tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin jälkeen rakennusluvan 52 tuulivoimalan rakentamiseen, ja nämä voimalat otettiin käyttöön 15.11.2011. Toinen ja kolmas hanke saivat myös Bulgarian tasavallan unioniin liittymisen jälkeen luvat, joiden perusteella rakennettiin kaksi tuulivoimalaa, jotka otettiin käyttöön vuonna 2008.
- 75 Kuten edellä 59 kohdassa on jo todettu, tuulivoimaloiden käyttö on omiaan aiheuttamaan merkittäviä häiriöitä ja elinympäristöjen heikentymistä suojeltujen lintulajien osalta.

- 76 Tämän toteamuksen kanssa ristiriidassa ei ole se, että AES Geo Energy -tuulipuistoa koskevien havaintotietojen mukaan, joihin Bulgarian tasavalta vetoaa, punakaulahanhet käyttävät alueita tästä huolimatta ja tuuliolojen ollessa sopivat lintujen muutto keskittyy Kaliakraan. Suojeluvelvollisuudet ovat nimittäin olemassa jo ennen kuin lintukannan pienentyminen on todettu tai ennen kuin suojellun lintulajin häviämiskaava konkretisoituu (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, C-186/06, EU:C:2007:813, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 77 Kuten lisäksi julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 128 kohdassa, näiden tietojen voidaan päätellä viittaavan houkuttelevuuden vähenemiseen, koska niistä ilmenee, että punakaulahanhet käyttävät alueita vähemmän kuin silloin, kun suurimmat lintumäärät todettiin ennen tuulivoimaloiden rakentamista.
- 78 Edellä esitetystä seuraa, että Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt tuulivoimalahankkeet AES Geo Energy, Disib ja Longman Investment Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella.

Neljäs väite, jonka mukaan direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohtaa ja 4 artiklan 2 ja 3 kohtaa sekä direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohtaa ei ole noudatettu

Asianosaisten lausumat

- 79 Komissio väittää neljännessä väitteessään, että Bulgarian tasavalta on jättänyt noudattamatta direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole arvioinut asianmukaisesti, mitä yhteisvaikutuksia on tuulivoimalahankkeilla AES Geo Energy, Windtech, Brestiom, Disib, Eco Energy ja Longman Investment, joiden rakentaminen hyväksyttiin Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella.
- 80 Komission mukaan näistä hankkeista neljän eli hankkeiden Windtech, Brestiom, Eco Energy ja Longman Investment osalta Bulgarian tasavalta oli päättänyt olla suorittamatta ympäristövaikutusten arviointia. Niistä yhden eli AES Geo Energyn osalta kyseinen jäsenvaltio oli päättänyt suorittaa tällaisen vaikutusten arvioinnin, jossa ei kuitenkaan otettu huomioon Kaliakran IBA-alueella hyväksytyjen eri hankkeiden aiheuttamien haittojen yhteisvaikutusta eikä tuulivoimaloiden lintujen käyttäytymiseen aiheuttamia välttely- ja häiriövaikutuksia, turbiinien aiheuttamaa estävää vaikutusta eikä sitä menetystä ja heikentymistä, jota nämä voimat merkitsevät lintulajien eri elinympäristöjen vahingoksi.
- 81 Komissio esittää tämän väitteensä tueksi lisäksi, että niiden neljän hankkeen osalta, joista ei suoritettu ympäristövaikutusten arviointia, tätä koskevien päätösten sanamuoto on pääasiallisesti sama. Näitä päätöksiä eivät myöskään tue asian kannalta merkitykselliset väitteet, jotka osoittaisivat, että asianomaisella hankkeella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia IBA-alueeksi osoitettuun alueeseen, joka on yksilöity sisällytettäväksi Natura 2000 -verkostoon.
- 82 Bulgarian tasavalta väittää, että tämän tuomion edellisessä kohdassa tarkoitetuissa päätöksissä on nimenomaisesti todettu, että odotettavissa ei ollut mitään yhteisvaikutusta muiden hankkeiden kanssa. Kyseinen jäsenvaltio toteaa lisäksi, että hankkeet Disib ja AES Geo Energy on jätettävä tämän kanteen kohteen ulkopuolelle, koska ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamisen tarpeen arviointia koskevat pyynnöt oli tehty ennen 1.1.2007.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 83 On ensiksi todettava, että komission mukaan direktiiviä 2011/92 on rikottu, vaikka Bulgarian tasavalta teki päätökset, joihin komissio kanteensa tueksi vetoaa, vuonna 2007, jolloin voimassa oli tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annettu neuvoston direktiivi 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se on muutettuna 26.5.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/35/EY (EUVL L 156, s. 17). Kuten julkisasiamies aivan oikein toteaa ratkaisuehdotuksensa 139 kohdassa, direktiivien 85/337 ja 2011/92 käsiteltävän asian kannalta merkitykselliset säännökset ovat olennaisesti samanlaiset.
- 84 Komission vastauksesta käy ilmi, että kun otetaan huomioon Bulgarian tasavallan vastineessaan esittämät tiedot, komissio haluaa jättää tämän väitteen ulkopuolelle tuulivoimalahankkeet Disib ja AES Geo Energy.
- 85 Näin ollen ensiksi on tutkittava, onko unionin tuomioistuimella käytettävissään riittävät seikat, jotta se voi todeta, että Bulgarian tasavalta on jättänyt noudattamatta direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä sen liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole arvioinut asianmukaisesti, mikä yhteisvaikutus on tuulivoimalahankkeilla Windtech, Brestiom, Eco Energy ja Longman Investment, jotka oli hyväksytty Kaliakran IBA-alueen niille alueille, jotka luokiteltiin erityisiksi suojelualueiksi vasta komission perustellussa lausunnossaan vahvistaman ajankohdan jälkeen.
- 86 Kuten jo edellä 72 kohdassa on todettu, hankkeiden Windtech, Brestiom ja Eco Energy osalta ei ole myönnetty rakennuslupia ja Bulgarian tasavallan esittämien tietojen mukaan päätökset ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuudesta ovat myös tulleet vaikutuksettomiksi, koska niitä ei ole pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä vahvistetussa viiden vuoden määräajassa. Ainoastaan hanke Longman Investment on toteutettu ja se on ollut toiminnassa 16.6.2008 lukien.
- 87 Unionin tuomioistuimelle toimitetussa asiakirja-aineistossa ei ole mitään, minkä perusteella voitaisiin hankkeiden Windtech, Brestiom ja Eco Energy osalta osoittaa, että direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohtaa on rikottu.
- 88 On tosin niin, että ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta koskevat päätökset olivat vielä päteviä ajankohtana, jonka komissio oli vahvistanut täydentävässä perustellussa lausunnossa eli 22.8.2012, ja että niistä tuli vaikutuksettomia vasta viisi vuotta sen jälkeen, kun ne oli tehty, eli 24. ja 28.9.2012. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että kun arvioidaan sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä unionin tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Belgia, C-421/12, EU:C:2014:2064, 45 kohta).
- 89 Kuten unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi ja kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 148 ja 149 kohdassa, on kuitenkin niin, että päätös, jonka mukaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointi ei ole tarpeen, ei vastaa kansallisessa oikeudessa luvan myöntämistä hankkeen toteuttamiselle, joka edellyttää vielä rakennuslupaa. On siis todettava, että Bulgarian tasavaltaa ei voida moittia siitä, että se olisi vapauttanut hankkeet Wintech, Brestiom ja Eco Energy ympäristövaikutusten arvioinnilta direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin ”ennen luvan myöntämistä”. Koska päätös ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuudesta on kuitenkin tehtävä kyseisen direktiivin ja erityisesti sen 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä liitteen III mukaisesti, näitä säännöksiä voidaan rikkoa, vaikka hankkeelle ei koskaan myönnettäisi kaikkia tarvittavia lupia.

- 90 Toteutetusta hankkeesta Longman Investment, jonka osalta oli päätetty, ettei ympäristövaikutusten arviointi ollut tarpeen, ennen tarvittavan luvan myöntämistä, on todettava, että Bulgarian tasavalta on voinut jättää noudattamatta sekä direktiivin 2011/92 2 artiklan 1 kohdan että 4 artiklan 2 ja 3 kohdan ja direktiivin liitteen III mukaisia velvoitteitaan.
- 91 Kun tarkastellaan toiseksi ennakoarviointia ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuudesta, on syytä muistuttaa, että direktiivin 2011/92 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä tapauskohtaisesti selvittämällä tai asettamiensa raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla, onko direktiivin liitteessä II mainituista hankkeista tehtävä ympäristövaikutusten arviointi. Näihin hankkeisiin lukeutuvat kyseisessä liitteessä olevassa 3 kohdassa mainitut tuulivoimalat.
- 92 Raja-arvojen tai valintaperusteiden asettamisesta on syytä muistuttaa, että direktiivin 2011/92 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa myönnetään tosin jäsenvaltioille tätä varten harkintavaltaa. Tällaista harkintavaltaa rajoittaa kuitenkin kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa ilmaistu velvollisuus tutkia niiden hankkeiden vaikutuksia, joilla etenkin laatusa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (tuomio Salzburger Flughafen, C-244/12, EU:C:2013, 29 kohta ja tuomio Marktgemeinde Straßwalchen ym., C-531/13, EU:C:2015:79, 40 kohta).
- 93 Näin ollen direktiivin 85/337 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa mainittujen valintaperusteiden ja raja-arvojen tavoitteena on helpottaa tietyn hankkeen konkreettisten ominaisuuksien arviointia, jotta voitaisiin määritellä, onko hankkeen ympäristövaikutukset arvioitava (tuomio Salzburger Flughafen, C-244/12, EU:C:2013:203, 30 kohta ja tuomio Marktgemeinde Straßwalchen ym., C-531/13, EU:C:2015:79, 41 kohta).
- 94 Tästä seuraa, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, joille on tehty kyseisen direktiivin liitteessä II tarkoitettua hanketta koskeva lupahakemus, on tehtävä erityinen selvitys siitä, onko asiassa, kun otetaan huomioon saman direktiivin liitteessä III mainitut arviointiperusteet, suoritettava ympäristövaikutusten arviointi (tuomio Marktgemeinde Straßwalchen ym., C-531/13, EU:C:2015:79, 42 kohta).
- 95 Mitä tulee siihen, onko direktiivin 2011/92 4 artiklan 2 ja 3 kohdan ja direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan soveltamisen kannalta tarkasteltava Kaliakran IBA-alueella hyväksytyjen eri tuulivoimalahankkeiden yhteisvaikutusta, unionin tuomioistuimella on jo todennut, että hankkeen ominaisuuksia on arvioitava ottaen huomioon muun muassa sen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Se, ettei hankkeiden yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa oteta huomioon, saattaisi nimittäin käytännössä johtaa siihen lopputulokseen, että hanke jää arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka hankkeilla yhdessä olisi todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia (tuomio Marktgemeinde Straßwalchen ym., C-531/13, EU:C:2015:79, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 96 Tästä seuraa, että kansallisen viranomaisen on hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta selvittäessään tutkittava vaikutus, joka hankkeella voi olla yhdessä muiden hankkeiden kanssa (tuomio Marktgemeinde Straßwalchen ym., C-531/13, EU:C:2015:79, 45 kohta). Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että kyseessä olevissa päätöksissä vain todetaan, ettei yhteisvaikutuksia ole odotettavissa. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 161 kohdassa, on niin, että Bulgarian tasavallan esittämä pelkkä väittäminen siitä, että yhteisvaikutuksia ei ole, ei kuitenkaan todista, että päätelmä olisi tehty yksityiskohtaisen tarkastelun perusteella, eikä kyseinen jäsenvaltio myöskään esitä mitään näyttöä tältä osin.
- 97 On siis todettava yhtäältä, että Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 2011/92 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä sen liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asianmukaisesti arvioinut Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella, tuulivoimalahankkeiden Windtech, Brestiom, Eco Energy ja Longman Investment yhteisvaikutuksia arvioidessaan ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta,

ja toisaalta, että tämä jäsenvaltio ei ole noudattanut kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on kuitenkin antanut luvan tuulivoimalahankkeen Longman Investment toteuttamiseen.

98 Edellä esitetystä seuraa, että

- koska Bulgarian tasavalta ei ole sisällyttänyt kansainvälisesti tärkeitä lintualueita kokonaisuudessaan Kaliakran erityiseen suojelualueeseen, se ei ole osoittanut erityisiksi suojelualueiksi lintudirektiivin liitteessä I tarkoitettujen lajien ja sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei luetella kyseisessä liitteessä, suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon kyseistä direktiiviä sovelletaan, joten se ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan
- Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt hankkeet AES Geo Energy, Disib ja Longman Investment Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella
- Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt hankkeiden Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna ja Vertikal – Petkov & Cie toteuttamisen Kaliakran erityisellä suojelualueella ja hankkeen Thracian Cliffs Golf & Spa Resort toteuttamisen Belite skalin erityisellä suojelualueella
- Bulgarian tasavalta ei ole noudattanut yhtäältä direktiivin 2011/92 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä sen liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan ja toisaalta kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole yhtäältä asianmukaisesti arvioinut Kaliakran IBA-alueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella, hankkeiden Windtech, Brestiom, Eco Energy ja Longman Investment yhteisvaikutuksia ja koska se on kuitenkin toisaalta antanut luvan hankkeen Longman Investment toteuttamiseen.

Oikeudenkäyntikulut

99 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Bulgarian tasavaltaa vastaan esitetyt väitteet on pääosin hyväksytty, Bulgarian tasavalta on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Koska Bulgarian tasavalta

- ei ole sisällyttänyt kansainvälisesti tärkeitä lintualueita kokonaisuudessaan Kaliakran alueen kattavaan erityiseen suojelualueeseen, se ei ole osoittanut erityisiksi suojelualueiksi luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30.11.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY liitteessä I tarkoitettujen lajien ja sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei luetella kyseisessä liitteessä, suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon kyseistä direktiiviä sovelletaan, joten kyseinen jäsenvaltio ei ole noudattanut kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

- ei ole noudattanut direktiivin 2009/147 4 artiklan 4 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt hankkeet AES Geo Energy, Disib ja Longman Investment Kaliakran alueen kattavalla kansainvälisesti tärkeän lintualueen osalla, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella.
- ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on hyväksynyt hankkeiden Kaliakra Wind Power, EVN Enertrag Kavarna ja Vertikal – Petkov & Cie toteuttamisen Kaliakran erityisellä suojelualueella ja hankkeen Thracian Cliffs Golf & Spa Resort toteuttamisen Belite skalin erityisellä suojelualueella.
- ei ole noudattanut yhtäältä tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä sen liitteessä III olevan 1 kohdan b alakohdan ja toisaalta kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole yhtäältä asianmukaisesti arvioinut Kaliakran kansainvälisesti tärkeällä lintualueella, jota ei ole luokiteltu erityiseksi suojelualueeksi, vaikka se olisi pitänyt tällaiseksi luokitella, hankkeiden Windtech, Brestiom, Eco Energy ja Longman Investment yhteisvaikutuksia ja koska se on kuitenkin toisaalta antanut luvan hankkeen Longman Investment toteuttamiseen.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Bulgarian tasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset